

УДК 336.02

Зайцев А.Є., здобувач освіти
Коваленко Д. І., к.е.н., доц.
Київський національний університет
технологій та дизайну

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З КРИПТОВАЛЮТАМИ

У сучасному світі існує безліч фінансових інструментів для оплати товарів і послуг, проте поява криптовалют, як платіжного інструменту, сприяла подальшому розвитку інтернет інфраструктури. Це твердження можна підтвердити реакцією інвесторів після глобальної фінансової кризи 2008 року з катастрофічними наслідками, а також появою і розвитком системи блокчейну. Стрімкий ріст зацікавленості до цього виду активу розпочав процес наростання капіталізації та створення все нових послідовників – альткоїнів. Відтак постала проблема законодавчого визначення криптовалюти та способу її оподаткування в усьому світі.

На сьогодні немає одностайної позиції щодо цього питання: частина країн визначила законодавчий статус, в той же час інша частина взагалі не визнає цей актив як платіжний засіб. Беручи до уваги новизну цього явища відносно історії розвитку грошей, питання щодо статусу криптовалют в Україні залишається нагальною потребою. Основний стимул для цього – величезний потенціал отримання доходів у бюджет України, а також можлива роль залучення інвестицій у післявоєнній відбудові країни. Незважаючи на це, розвиток оподаткування стикається з певними проблемами, основними з яких є:

- проблема ідентифікації осіб, які здійснюють операції з криптовалютою. Анонімність і псевдонімність криптовалют, таких як Bitcoin чи Ethereum, ускладнюють контроль за операціями, що може стати серйозною перешкодою для ефективного оподаткування [1, с. 457];
- законодавча невизначеність статусу криптовалют, що ускладнює запровадження нових методів розрахунку сплати податку та реформації системи в цілому;
- недостатній досвід використання цього виду активу в Україні.

На противагу наведеним проблемам, цей напрям все ще залишається перспективним і бажаним. Відображення можна знайти в Законі України «Про віртуальні активи» від 17 лютого 2022 року, який ще не набрав чинності, але заклав основу до процесу розробки механізму запровадження криптовалют.

Цей Закон встановлює чіткі правила для постачальників послуг, пов'язаних з обігом віртуальних активів і визначає покарання за порушення встановлених правил, водночас не створює додаткових сприятливих умов для

ведення бізнесу та не забезпечує додатковий привілейований захист економічних інтересів гравців криптоіндустрії. Для того, аби закон запрацював, треба внести зміни не тільки в Податковий кодекс, а ще й до фінансового моніторингу та закону про НБУ, а коли криптовалютою можна буде розрахуватись, – і до закону про права споживачів [2, с. 93].

Величезна робота із запровадження механізму оподаткування і розробки моделі законодавчого регулювання криптовалюти ведеться вже сьогодні. Відповідно до останніх заяв голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики Данила Гетьманцева, криптовалюта до літа 2025 року буде офіційно легалізована.

Наслідком такої події стане збільшення присутності держави у процесі формування криптовалютного ринку, забезпеченні виконання завдань щодо захисту інтересів усіх зацікавлених сторін, включаючи іноземних інвесторів, а також зменшення тіньового обігу криптовалютних активів як наслідок боротьби з відмиванням коштів.

Література

1. Ольга Кушнір, Софія Сміх, Марія Рубаха Особливості оподаткування криптовалюти в Україні. *Сучасні тенденції розвитку інформаційної економіки в Україні: матеріали VI Міжнар. наук-практ конф.*, м. Львів 25-26 жовтня 2024р. С. 457.
2. Зубченко В. В. Особливості регулювання ринку криптовалюти в Україні та світі. *Economy theoretical aspects of education development*. С. 93. URL:https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/8251/1/Peculiarities_of_cryptocurrency.pdf.